

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ASOCIACE WALDORFSKÝCH ŠKOL ČESKÉ REPUBLIKY Z.S. ZA OBDOBÍ 1.9. 2020 - 31.8.2021

I. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název: Asociace waldorfských škol České republiky z.s.
Sídlo: Základní škola waldorfská, Butovická 228/9, 158 00 Praha – Jinonice
Představenstvo do 2.11.2020: Mgr. Milena Vlčková, Mgr. Tomáš Jedlička, Mgr. Tomáš Petr, Ing. Pavel Seleši, Jan Strejcovský
Představenstvo od 3.11.2020: Mgr. Milena Vlčková, Mgr. Tomáš Jedlička, Mgr. Tomáš Petr, Mgr. Ondřej Ševčík, Ing. Tomáš Kuba
IČO: 67362958
Kontakty: e-mail: waldorf@seznam.cz
Telefon: 723 539 983
Web: www.iwaldorf.cz
Spisová značka: L 8249 vedená u Městského soudu v Praze

II. POSLÁNÍ A CÍLE ASOCIACE WALDORFSKÝCH ŠKOL V ČR

Asociace waldorfských škol České republiky z. s. (dále jen Asociace) je dobrovolný profesní nepolitický spolek waldorfských škol, vycházejících z pedagogiky Rudolfa Steinera.

Posláním spolku je:

- 1) Prosazovat a hájit svobodu a pluralitu ve vzdělávání a dodržování práv dítěte, rodiče a učitele zaručených mezinárodními úmluvami.
- 2) Koordinovat práci waldorfských škol v České republice.
- 3) Prosazovat zájmy waldorfských škol zvláště v oblastech rovnoprávného legislativního zakotvení, vlastního vzdělávacího programu, financování škol a s nimi spojených školských zařízení i v otázkách pracovně právních.
- 4) Zastupovat waldorfské školy ve společných zájmech směrem k veřejnosti a organizacím působícím v oblasti výchovy a vzdělávání v ČR i v zahraničí.
- 5) Zabezpečovat a vytvářet podmínky pro vzdělávání učitelů waldorfských škol a dalších zájemců o waldorfskou pedagogiku.
- 6) Podporovat a zajišťovat potřebnou publikační a vydavatelskou činnost.
- 7) Podporovat vznikající waldorfské školské iniciativy.
- 8) Pečovat o ochranu ochranných známek jmen „Waldorf“ a „Rudolf Steiner“.

III. ČLENOVÉ ASOCIACE

Asociace zastupovala ve školním roce 2020/21 tyto základní členy:

Základní školy

- 7 samostatných obecních úplných základních waldorfských škol s ročníky 1-9 (v Brně, Ostravě – Mlýnici, Pardubicích, Písku, Praze – Jinonicích, Příbrami, Semilech; z toho semilská škola spojuje základní a střední stupeň; příbramská škola spojuje MŠ, ZŠ, lyceum a střední odborné učiliště)
- 2 úplné obecní školy pracující ve společném subjektu s klasickou školou s ročníky 1-9 (waldorfské třídy), a to v Ostravě – Porubě (od 1.1.2021 spojena se SOŠ v Ostravě) a Praze – Dědině
- 4 úplné soukromé waldorfské školy s ročníky 1-9 v Č. Budějovicích (o.p.s.), Olomouci (s.r.o.), Plzni (o.p.s) a v Karlových Varech (o.p.s.)
- 3 rozvíjející se soukromé školy: pobočka karlovarské školy v Chebu s ročníky 1-5; v Ratibořských Horách u Tábora (o.p.s.) s ročníky 1-4 a v Třebušíně (o.p.s.) s ročníky 1-6
- 2 začínající školy pracující ve společném subjektu s klasickou školou – a to v Liberci s ročníky 1-4 a v Kuchařovicích u Znojma s ročníky 1-3

Střední školy

- 5 waldorfských středních škol pracujících podle vzdělávacího programu ‚Kombinované lyceum‘ - v Ostravě, Praze, Semilech a Příbrami (zde v kombinaci se středním odborným učilištěm) a rozvíjející se střední škola s ročníky 1-3 v Českých Budějovicích. V Praze a Ostravě jde o samostatné subjekty, v ostatních městech se jedná o stejný subjekt se základní školou. V Ostravě od 1.1.2021 spojena se ZŠ v Ostravě-Porubě.)

Speciální školy

- 1 speciální waldorfskou školu – ZŠ a SŠ waldorfská Praha-Opatov s ročníky 1–12 (včetně praktické školy dvouleté)

Členství v Asociaci bylo rozlišeno na členy základní (školy, jež splnily podmínky pro udělení známky „Waldorf“) a členy přidružené (iniciativy k založení školy, spolky rodičů, organizace podporující waldorfskou pedagogiku apod.)

Ve školním roce 2020/2021 navštěvovalo školy s waldorfskou výukou celkem 3746 žáků a studentů, z toho bylo 3174 žáků ZŠ (ve 167 třídách) a 555 studentů SŠ (v 22 třídách) a 17 žáků praktické školy (ve 2 třídách). /údaje k 1.10.2020/

Asociaci waldorfských škol zastupovali v mezinárodních organizacích:

- Mgr. Dušan Pleštil, Ph.D. □ v Haagský kruh – mezinárodní konference waldorfského hnutí
- Mgr. Břetislav Kožušník – Evropská rada waldorfských škol (ECSWE)
- Mgr. Kateřina Kozlová – mezinárodní sdružení pro waldorfskou pedagogiku ve střední a východní Evropě (IAO)

Tato sdružení napomáhají posilovat globální vědomí o úkolech waldorfské pedagogiky a jsou činné na mezinárodní úrovni.

V České republice je Asociace **řádným členem SKAV** (Stálá konference ve vzdělávání). Ve SKAV zastupoval Asociaci a aktivně se podílel na její činnosti Tomáš Kuba.

IV. SETKÁVÁNÍ

V období od 1.9.2020 do 31.8. 2021 se konala 2 zasedání Rady Asociace waldorfských škol, další 2 jednání proběhla online. Jednání představenstva probíhala v době epidemie většinou online formou. Každou waldorfskou školu, resp. waldorfské třídy, zastupovali v Radě 1 - 2 zástupci.

Termíny jednání Rady Asociace

22.9. 2020	Praha – Opatov
27.11. 2020	online
15.3. 2021	online
21.5. 2021	Praha – Jinonice

V tomto školním roce se dále konala setkání **setkání vedoucích pracovníků škol**, kteří zde řešili problémy související s vedením školy, organizací a legislativou. Proběhlo také **setkání zástupců rodičovských iniciativ**, kde rodiče koordinují možnou pomoc s organizační, legislativní apod. Plánované dvoudenní **výjezdní zasedání** Rady muselo být odloženo.

V. ČINNOST ASOCIACE

Činnost Asociace v tomto školním roce již podruhé ovlivnila epidemiologická nařízení a omezení. Mnohé akce a setkání se nemohly uskutečnit, zejména vše, co bylo plánováno v zimním období.

Činnost Asociace se tradičně soustředila na vzdělávání učitelů, publikační činnost, podporu škol a iniciativ, na společné akce, jednání s institucemi a další činnost.

Co stojí za zmínku:

Novinky ve světě českých waldorfských škol v období 2020/21, které je vhodné zmínit:

- **vznik waldorfského kampusu v Ostravě**
- **otevření nové budovy 2. stupně v Praze – Jinonicích**
- **dokončování novostavby waldorfské školy v Olomouci a příprava otevření lycea**
- **kauza odvolání ředitele semilské školy kvůli nedodržování epidemiologických opatření**
- **příprava k otevření 1. třídy školy ve Zlíně – Želechovicích**
- **příprava na oddělení škol v Karlových Varech a Chebu**

Níže jsou systematicky rozebrány jednotlivé oblasti činností Asociace:

a) Vzdělávání učitelů

- Asociace **pořádá setkání waldorfských učitelů pod názvem Dílna waldorfského učitele**. Tato akce, plánovaná do Příbrami, byla opakovaně přesunuta do dalšího období.
- Ostatní vzdělávací akce byly pořádány jinými subjekty. Asociace uznává diplomy **z tříletého víkendového vzdělávání seminářů** subjektů (abecedně):
 - Akademie sociálního umění TABOR
 - Akademie waldorfské pedagogiky
 - Waldorfský seminář Praha
- Pod hlavičkou Akademie waldorfské pedagogiky také probíhal **Letní kurz waldorfské pedagogiky** v Semilech a další víkendové semináře.
- Jednotlivé školy pořádaly vlastní vzdělávací akce menšího formátu, nezřídka spojené s návštěvou mentorů školy. Příkladem může být setkávání učitelů angličtiny pořádané v Brně.

b) Publikační činnost

Časopis Člověk a výchova

Časopis vychází od roku 1996 a věnuje se waldorfské pedagogice a souvisejícím tématům. Je vydáván ve čtvrtletním rytmu (rozsah jednoho čísla se pohybuje kolem 70 stran). Časopis informuje o dění ve waldorfských školách, nabízí inspiraci pro vyučování, mimoškolní činnosti a sebevzdělávání, zveřejňuje pedagogické přednášky, materiály, přináší recenze relevantní literatury, informace o plánovaných akcí apod. Časopis vychází díky redakční a překladatelské činnosti Petra Šimka. Asociace do budoucna usiluje o doplnění redakční rady časopisu.

V období 1.9. 2020 – 31.8. 2021 vyšla čtyři čísla časopisu s těmito tématy (časopis je číslován podle kalendářního roku):

2020/3	Dokážeme osvěžit pedagogické umění?
2020/4	Všechno je škola
2021/1	Člověk nebo stroj?
2021/2	Požehnání myšlenkami

Literatura k waldorfské pedagogice

Příprava dalších publikací

V popisovaném období probíhal překlad a redakční práce na publikacích **Mediální pedagogika a publikací Vývojové úkoly a kompetence**.

c) Spolupráce se školami a nově vznikajícími iniciativami

Ve školním roce 2020-21 nedošlo k otevření žádné nové waldorfské školy či třídy.

S Asociací spolupracovala iniciativa Spolek pro Waldorfskou školu ve Zlíně a okolí, která byla přijata za přidruženého člena a které má v plánu ve Zlíně či okolí otevřít soukromou waldorfskou školu.

S Asociací spolupracovala kromě školy Letohradské (Praha 7) a Litvínově (Jeřábinka) také nová iniciativa z Ledče nad Sázavou, která v první fázi prozatím usiluje o domácí školu.

Sloučením základní školy v Ostravě – Porubě a lycea vznikl v Ostravě kampus zahrnující MŠ, ZŠ a SŠ.

V Praze – Jinonicích byla uvedena nová budova 2. stupně s pěkným velkým sálem.

Probíhalo dokončování novostavby waldorfské školy v Olomouci a příprava otevření waldorfského lycea.

Dále se připravovalo otevření 1. třídy školy ve Zlíně – Želechovicích a rozdělení ZŠ wlaštovka v Karlových Varech a Chebu na dva subjekty.

d) Volby orgánů Asociace

Volba představenstva proběhla 2.11. 2021. Bylo zvoleno všech 5 členů představenstva (viz úvodní přehled). Volby do kontrolní komise neproběhly a byly přesunuty do příštího období.

e) Leták Asociace

Asociace vydala leták informující o svém poslání a činnosti s přehledem okruhů její působnosti. Co aktuálně řešíme? Co je cílem? Je určen zejména pro rodiče ve členských školách.

f) Revize RVP a digitalizace výuky

Zástupci Asociace sledovali diskusi o plánovaných úpravách Rámcového vzdělávacího programu, účastnili se setkání ohledně Strategie 2030+, jednání Sdružení soukromých škol ohledně reformy financování.

Tomáš Kuba se ujal mandátu ke svolání pracovní skupiny ohledně RVP pro informační technologie, která se setkala na týdenním soustředění v Semilech.

g) Duhové divadlo, Olympiáda 5. tříd

Tyto tradiční akce se v letošním školním roce z důvodu epidemiologických omezení neuskutečnily.

h) WOW Day

Akce WOW Day se v popisovaném období z důvodu epidemiologických omezení nekonala. Pro příští období ji však školy, které se jí účastní, opět plánují zařadit.

i) Ochranná známka

Představenstvo obdrželo od institucí spravujících ochrannou známku WALDORF nabídku sublicenční smlouvy. Je třeba dopracovat standardy waldorfské školy a ošetřit pravidla pro odebírání známky. Rada Asociace pověřila představenstvo k přípravě návrhů:

- Sublicenční smlouvy a smlouvy mezi AWŠ a školami o poskytování známky
- Procesu odebírání známky (nutné doplnění dle požadavků Bundu)
- Standardů waldorfských škol (úprava stávajících charakteristik WŠ pro české podmínky)

j) Činnost Asociace v době covid-19

Setkávání v době karantény bylo i letos omezeno, přes zimní období proběhla 2 online setkání Rady Asociace.

Asociace byla také prostorem pro konzultaci všudypřítomných následků izolace dětí, online výuky a dalších fenoménů.

k) Online panelová debata

K tomuto tématu uspořádala pro učitele 21.4.2021 online panelovou debatu s názvem Škola podporující zdraví s moderátorkou Pavlínou Ayz. Dík za technické zajištění patří jinonické škole. Panelisté a jejich témata:

- Klima školy - Jak budovat důvěru a překonat epidemii strachu? – Tomáš Jedlička
- Pohled na svět očima dítěte – Jak utvářet zdravé školní prostředí? - Radka Konířová
- Vyučování podporující zdraví - Jak vyučováním rozvíjet celého člověka? - Dušan Pleštil

l) Kauza odvolání ředitele semilské školy

Také tato kauza (kdy ředitel semilské školy chtěl umožnit účast na výuce ve škole i netestovaným dětem) by bezpochyby nenastala bez existence epidemie Covid a masivních hygienických opatření. I když Asociace nebyla přímo osobou účastnící se jednání, musela se tímto problémem, který názorově rozdělil nejen semilskou školu, intenzivně zabývat a hledat východiska.

Co nám schází:

Zde krátký přehled věcí, které se zatím nepodařilo dokončit a které nás asi nejvíce pálí:

- **Uvést do chodu nové webové stránky**
- **Vytvořit redakční radu časopisu**
- **Vydat Výchovu ke svobodě**
- **Dokončit jednání o ochranné známce**

VI. HOSPODAŘENÍ AWŠ

Popisované hospodářské období Asociace trvalo od 1.9. 2020 do 31.8 .2021. Účetním Asociace byla Barbora Mitrová (dříve Strejcovská).

Členský příspěvek do Asociace byl v tomto období navýšen na 300,- Kč na žáka.

Vybrané členské příspěvky a dary sloužily k financování činnosti Asociace.

Asociace uhradila členský příspěvek do SKAV ve výši 3 000,- Kč a do Evropské rady waldorfských škol ve výši 1 Euro na žáka, tedy 92 466,47 Kč.

Asociace vyplatila finanční podporu studia eurythmie ve výši 26 000 Kč pro sdružení Eurythmea.

Hlavní náklady se týkaly především vydávání publikací a časopisu, vedení účetnictví Asociace, mzdových nákladů (dohody o provedení práce), cestovních nákladů, právních služeb, webhostingu, poštovního, kancelářských potřeb, bankovních poplatků aj.

Výnosy celkem

1 380 417,58

hlavní výnosy:	členské příspěvky	1 105 200,00
	dary na knihy a časopisy	157 296,82
	tržby za prodané publikace	87 258,88
	tržby za prodané časopisy	30 660,68
	ostatní výnosy	1,20

Náklady celkem

565 488,73

hlavní náklady:	výroba publikací	88 818,00
	výroba časopisu	156 457,64
	mzdové náklady	47 860,00
	autorské honoráře	95 831,00
	služby ostatní	38 893,87
	poskytnuté členské příspěvky	92 857,88
	poskytnuté dary	31 245,00
	ostatní náklady	13 525,34

VII. OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM

Školní rok 2020-21 byl druhým školním rokem, kdy nás zastihla a společenský život umrtvila koronavirová karanténa. Učitelé se nemohli scházet s žáky, nemohly probíhat schůzky Asociace, opět se zastavil běh waldorfských seminářů. Následky toto se ukáží ještě v budoucnosti (možná se v nedostatku waldorfských učitelů ukazují už teď). Učitelé napnuli síly k výuce, alespoň online, aby často po několika měsících zjistili, že jsou tímto způsobem práce frustrováni a vyčerpáni. To však řešily i klasické školy.

Velmi výrazně v tomto roce vystoupila do popředí otázka práva jednotlivce (rodiče, učitele, žáka) v souvislosti a často v kontrastu se svobodou či vůlí ostatních. Kde při hledání řešení chyběla sociální intuice a umění, docházelo k rozkolům ohrožujícím společný zájem. Tato cesta bude ještě dlouhá a příležitostí ke zdokonalení bude jistě ještě dostatek.

S ohledem na specifičnost období byla energie v Asociaci vynakládána na péči o aktuální úkoly, na jiné se zase tolik nedostávalo. Bylo snahou hledat posun v oblastech, kde představenstvo suplovalo funkci jiných orgánů, které by měly vzniknout (redakční rada, pracovní a odborné skupiny apod.). Stále jsme se jako organizace potýkali s personální poddimenzovaností.

Sestavil Tomáš Petr

Přílohy a odkazy

Online panelová debata - 21.4.2021 - Škola podporující zdraví – AWŠ ČR

https://www.youtube.com/playlist?list=PLop80IPjls3_twk35-edtUxOIMf1KzHDb